

Els cosins del català

Els cosins del català

Carles Castellanos
Voliana Edicions
Argentona 2019
266 pàgines

Els cosins del català ens presenta la realitat de cinc llengües molt pròximes a la nostra i tanmateix encara força desconegudes. Tracta de l'occità (del general i de l'aranès) i també del benasquès del Pirineu; ens informa d'una de les llengües dels cims dels Alps (de Suïssa, la Vall d'Aosta, la Savoia, etc.) com és l'arpità (o francoprovençal), i ens acosta al coneixement del piemontès i del furlà (llengua del Friül), dues realitats situades al vessant itàlic de la serralada.

És cert que moltes persones arreu dels Països Catalans s'havien interessat per algunes d'aquestes llengües, però mancava una exposició de conjunt, que Castellanos reïx a bastir amb gran claredat.

Els cosins del català informa, doncs, sobre aspectes històrics i sociolingüístics d'aquestes cinc llengües i aporta prou dades per a poder conèixer-ne el funcionament intern, especialment els trets fonètics i morfològics principals. No permet de parlar-les, no cal dir-ho, però sí de llegir-ne textos i començar a comprendre'ls, com el lector podrà verificar amb els exemples inclosos en cada capítol. L'obra ajuda així a avançar en el camí de la intercomprensió, un objectiu que fins ara s'havia centrat en l'intercanvi occità-català amb la intenció que, dins les respectives comunitats lingüístiques, el coneixement passiu de l'altra llengua fes possible d'ampliar mútuament el nombre de lectors potencials. Ara és l'hora (per què

no?) d'albirar l'horitzó que aquest objectiu es pogués anar estenent a aquestes llengües «cosines», que l'autor anomena així en el sentit de «parents oblidats», perquè de fet es podrien designar com a germanes, dins l'àmbit més general de les altres llengües romàniques, emparentades també amb la nostra, però més distants.

En l'epíleg del llibre s'exposen diferents fenòmens de la història lingüística del nostre entorn en els quals el coneixement d'aquestes llengües ajuda a posar llum, com llur influència en la *lingua franca* mediterrània i en un bon nombre de trets romànics de la llengua maltesa; o en els coneguts *Juraments d'Estrasburg*, uns documents que havien estat considerats tradicionalment, sembla que amb poc fonament, com l'origen de la llengua francesa, etc. El coneixement d'aquestes llengües pròximes es mostra així com un instrument indispensable per a millorar les anàlisis que s'havien fet precedentment de qüestions lingüístiques de primer ordre.

Aquest coneixement ens revifa l'interès per la realitat actual, no sols perquè ens acosta a territoris que, d'Alacant a Venècia, constitueixen una àrea molt important de desenvolupament econòmic i cultural, sinó també perquè ens ajuda a conèixer i emmarcar més bé la nostra realitat mateixa.■

CARLES BIOSCA